

กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

Strategies of network management for vocational skills development of
schools in Secondary Education Service Area Office 10

ธนพัฒน์ สุขอนันต์*

Tanapat Sukanan

อภิชาติ เลนะนันท์**

Apichat Lenanan

Received : February 6, 2020

Revised : March 19, 2020

Accepted : March 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 2. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัย พบว่า 1) กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์การวางแผน กลยุทธ์เครือข่าย กลยุทธ์การมีส่วนร่วม และกลยุทธ์การบูรณาการ 2) ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน พบว่าทักษะที่เป็นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่ ความยืดหยุ่น การปรับตัว ความรับผิดชอบ การมีศักยภาพในการสร้างงานที่มีคุณภาพ และคำนึงถึงจริยธรรมของการทำงาน 3) ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผ่านแบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน พบว่า ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับมาก (\bar{X} = 4.42)

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารเครือข่าย / เครือข่ายสถานศึกษา / ทวิศึกษา

*นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Master of Education Program Educational Administration Phetchaburi Rajabhat University

**อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Faculty of Education Administration Program Phetchaburi Rajabhat University

ABSTRACT

The purpose of this research is to study 1. the network management strategies for developing professional skills of the students under the Office of Secondary Educational Service Area 10, 2. The result of vocational skills development of the students under the Office of Secondary Education Service Area 10. The findings are 1) the network management strategies to develop students' professional skills consist of 4 strategies, namely planning strategies, network strategy, participation strategy and integration strategies, 2) results of vocational skills development of students show that the basic skills consist of 5 skills, namely flexibility, adaptation, responsibility, the potential to create quality work, and the considerations of work ethics 3) the result of vocational skills development of students in educational institutions that provide joint study in vocational and upper secondary education (Bis Education) under the Office of Secondary Education Service Area 10 analysed by the student's professional skills assessment shows that the occupation skills are at a high level (\bar{X} = 4.42).

Keywords : Network Management Strategy / School Network / Bis Study

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ให้นักเรียนได้หันมาสนใจเรียนทางด้านอาชีพซึ่งมีตลาดรองรับอย่างแน่นอ้นให้มากขึ้น แต่เนื่องจากสภาพปัจจุบันค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้มีการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน สามารถผลิตกำลังคนในระดับฝีมือที่ได้มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้มีการจัดการอาชีวศึกษาอย่างหลากหลายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัด ความสนใจ และสามารถเข้าถึงการอาชีวศึกษาได้ง่ายขึ้น โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจน ทัวถึง และรวดเร็วขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปด้วยสายสามัญและสายอาชีพ เมื่อเรียนครบตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและหลักสูตรสายอาชีพไปพร้อมกัน ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดการจัดการเรียนการสอนโดยการทำควบคู่กัน

ร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษากับสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) (Office of the Vocational Education Commission, 2015, p.1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ซึ่งให้โอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความถนัด ความสนใจ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงมีนโยบายการจัดการเรียนแบบคู่ขนานเพื่อสนองความต้องการที่จะให้ผู้เรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมได้มีความรู้ในสายวิชาชีพ ตามความถนัดและความสนใจ โดยจัดการเรียนการสอนโดยการเรียนควบคู่กันไปทั้งสายสามัญและสายวิชาชีพ เมื่อครบตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถจบหลักสูตรของการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาและหลักสูตรอาชีวศึกษาไปพร้อมกัน กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการรองรับการจ้างงาน ทั้งภาครัฐกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจำเป็นอย่างยิ่งต้องเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ให้นักเรียนได้หันมาสนใจเรียนทางด้านอาชีพซึ่งมีตลาดรองรับอย่างแน่นอนให้มากขึ้น แต่เนื่องจากสภาพปัจจุบันค่านิยมของผู้ปกครอง และผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้มีการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก (Office of Vocational Education Commission, 2015, p.3)

จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้สัดส่วนประเภทสามัญและประเภทอาชีวศึกษาไม่สมดุล คือนักเรียนส่วนใหญ่ประเภทสามัญ ซึ่งมีนักเรียนส่วนน้อยที่เลือกประเภทอาชีวศึกษา ซึ่งรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาด้านสามัญศึกษาและการอาชีวศึกษา ในสัดส่วน 40:60 ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2560 มีจำนวนนักเรียนที่เรียนประเภทสามัญ จำนวน 8,259 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 และนักเรียนที่เรียนประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 3,977 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 ปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดผลตามมาคือ การขาดแรงงานทั้งภาครัฐกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วนกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีแนวนโยบายในการสนับสนุนการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) หรือการจัดการเรียนการสอนคู่ขนาน รูปแบบผสมหน่วยกิตหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนสายสามัญในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยจากปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาในเรื่องจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษามีจำนวนลดน้อยลง และปัญหาสำคัญเนื่องจากสภาพปัจจุบันค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้มีการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก ซึ่งการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นมิติใหม่ของการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนอยู่

ในพื้นที่ใกล้บ้าน เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในการให้การศึกษาให้แก่ผู้เรียน และผู้สำเร็จ การศึกษามีโอกาสหางานทำได้มากขึ้นในภูมิภาคของตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนแบบคู่ขนาน รูปแบบ สะสมหน่วยกิต หรือทวิศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น มีหลักการสำคัญ คือ เน้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้เข้าเรียนจะต้องสำเร็จ การศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ มีความประสงค์จะเรียนในหลักสูตรอาชีวศึกษาสามารถนำผลการเรียนรายวิชาสะสมหน่วยกิตมาขอเทียบโอนผล การเรียนรู้เพื่อนับจำนวนหน่วยกิตสะสมในหลักสูตรอาชีวศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขในระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ (Committee on Education and Sport, National Legislative Assembly, 2016, p. 1) พบว่า สภาพปัญหาและขั้นตอนการดำเนินงานของครูผู้สอน นักเรียน บุคลากร ที่เกี่ยวข้อง และผู้ปกครองยัง ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอน ปลาย (ทวิศึกษา) (Samathi, 2018, p4) และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลทักษะอาชีพของนักเรียน เพื่อประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของนักเรียน และนำผลไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10

ดังนั้นในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนจึงสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และตาม การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะ อาชีพของนักเรียน เพื่อนำมาพัฒนาทักษะอาชีพตามแนวการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ในการศึกษากระบวนการ สร้างกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนและวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารเครือข่าย และการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) กำหนดกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในกลยุทธ์การบริหาร

เครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์เป็นกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ได้ 4 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์การวางแผน 2) กลยุทธ์เครือข่าย 3) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม 4) กลยุทธ์การบูรณาการ และผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่าย (Phunthai, 2016, p.83) กำหนดเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) องค์การต้องเห็นความสำคัญของเครือข่าย 2) องค์การต้องจัดกิจกรรม สร้างปฏิสัมพันธ์ 3) องค์การจะต้องพัฒนา และ ทบทวน การสร้างกิจกรรมระหว่างบุคคล และศึกษาแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้น สมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ และการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่มีการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

ขั้นที่ 2 สร้างเครือข่ายและดำเนินกลยุทธ์เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และเครื่องมือของการใช้ กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

1. จัดประชุมเพื่อสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่มีการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การสร้างเครือข่ายวิจัยเริ่มจากเชิญครูผู้สอน ตำแหน่งหัวหน้างานหลักสูตรในโรงเรียนที่ จัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ซึ่งมีครูเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ จำนวน 6 คน ครู เครือข่ายมีการประสานสัมพันธ์กันเป็นวงกลมอยู่รอบนอก มีผู้วิจัยเป็นผู้ประสานอยู่ตรงกลางซึ่งลักษณะของ เครือข่ายเป็นรูปวงล้อ มีการสร้างเครือข่ายกับผู้บริหารของโรงเรียน ผู้วิจัยขอความร่วมมือ ประชุมครูเครือข่าย จำนวน 1 ครั้ง เพื่อวางแผนการดำเนินงาน และติดตาม

1.2 ครูเครือข่ายร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ คือ สำรวจปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาทักษะอาชีพของ นักเรียน เชิญครูเครือข่ายในโรงเรียนร่วมประชุมเพื่อระดมกำลังความคิด โดยสอบถามแก่ครูเครือข่าย ซึ่งสะท้อน ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และทราบถึงสาเหตุของความต้อการจำเป็น เพื่อให้ เกิดการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนที่จัด การศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) การศึกษาความต้องการที่จำเป็น เพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 และเครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของ นักเรียน โดยผู้วิจัยร่วมกับเครือข่ายสร้างคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ตามกลยุทธ์รูปแบบ ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การพัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือการวิจัยการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตร

อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อใช้ร่วมกับกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้วิจัยร่วมกับเครือข่ายที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ดำเนินการสร้างคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 2) ผู้วิจัยนำคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและนำไปปรับปรุงแก้ไข 3) ผู้วิจัยนำคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและได้นำแบบตรวจสอบคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยใช้ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าแต่ละเรื่องผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องว่าความเหมาะสมของคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยแบบประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 โดยเนื้อหาในคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และประเมินทักษะการทำงานของนักเรียน จากการประเมินประสิทธิภาพค่า IOC อยู่ ในช่วง 0.67 ขึ้นไป แสดงว่าข้อมูลที่วิเคราะห์ได้นั้น มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำไปพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

ขั้นที่ 2.2 การพัฒนาและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย คือแบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่ประเมินโดยครูเครือข่าย ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้ 1) ผู้วิจัยศึกษาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) และการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนจากเอกสารและบทความต่างๆ 2) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ที่ประเมินโดยครูเครือข่าย มีลักษณะเป็นแบบรูปิก จำนวน 1 ฉบับ 3) ผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่ประเมินโดยครูเครือข่าย ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงเชิงเนื้อหา และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ 4) ผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่ประเมินโดยครูเครือข่ายไปให้

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อ (Content Validity) 5) ผู้วิจัยคัดเลือกแบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่มีความเหมาะสมไปมาใช้ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่ประเมินโดยครูเครือข่าย

ขั้นที่ 3 การใช้กลยุทธ์และเครื่องมือ โดยใช้กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ครูเครือข่ายศึกษา และนำคู่มือกลยุทธ์การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนมาใช้กับนักเรียนในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยครูเครือข่ายดำเนินกิจกรรมการทักษะอาชีพของสถานศึกษาเป็นระยะเวลา 20 สัปดาห์ สังเกตผลที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความร่วมมือของคณะครู และทักษะอาชีพของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้แบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่ประเมินโดยครูเครือข่าย

ขั้นที่ 4 การประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน และคู่มือการวิจัยกลยุทธ์การขับเคลื่อนและการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยนำแบบประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และแบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ให้ครูเครือข่ายจำนวน 6 คน ประเมินกับนักเรียนที่เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จำนวน 84 คน ตามกลยุทธ์มุมมอง

2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยเก็บข้อมูลจากครูเครือข่ายจำนวน 6 คน โดยประเมินทักษะอาชีพนักเรียน จำนวน 84 คน ในการดำเนินกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ใช้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ดังนี้

1.1 กลยุทธ์การวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติที่จะใช้ในการดำเนินการไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางของกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 โดยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่มีการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ประกอบไปด้วย โรงเรียนโยธินบูรณะ เพชรบุรี โรงเรียนวชิรธรรมโศภิต โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา โรงเรียนแก่งกระจานวิทยา และโรงเรียน

ตอนยงวิทยา ประกอบไปด้วย ครูเครือข่ายจำนวน 6 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน จำนวน 84 คน ซึ่งลักษณะของเครือข่ายเป็น รูปวงล้อ โดยผู้วิจัยอยู่ตรงกลาง

1.2 กลยุทธ์เครือข่าย เน้นการสร้างเครือข่ายการวิจัย โดยผู้วิจัยจัดประชุมเพื่อสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่มีการจัดการศึกษา เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มีขั้นตอนการดำเนินการ โดยการสร้าง เครือข่ายวิจัยเริ่มจากเชิญครูผู้สอนที่จากโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ซึ่งมีครูเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ จำนวน 6 คน ครูเครือข่ายมีการประสานสัมพันธ์กันเป็นวงกลมอยู่รอบนอก มีผู้วิจัยเป็น ผู้ประสานอยู่ตรงกลางซึ่งลักษณะของเครือข่ายเป็นรูปวงล้อ มีการสร้างเครือข่ายกับครูเครือข่าย โดยผลการสร้าง เครือข่ายวิจัยเริ่มจากเชิญครูผู้สอนที่จากโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ซึ่งครูเครือข่ายร่วมคิด ร่วม ตัดสินใจ คือ สสำรวจปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน เชิญครูเครือข่ายในโรงเรียนร่วมประชุมเพื่อ ระดมกำลังความคิด โดยสอบถามแก่ครูเครือข่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมบันทึกในแบบบันทึกการปฏิบัติ กิจกรรรม พัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ “การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC)” โดย จากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในประเด็นปัญหาของการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) พบว่า โรงเรียนประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน คือ นักเรียน ขาดความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพตามหลักสูตรวิชาที่เปิดสอน ส่งผลให้ต้องมีการพัฒนาทักษะ อาชีพของนักเรียน จากครูผู้สอนในสถานศึกษาร่วมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอน โดยผู้วิจัยร่วมกับเครือข่ายสร้าง คู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหาร เครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยผลการประเมินกิจกรรมการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ผ่านกระบวนการ “การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC)” เรื่อง การจัดการเรียนของ นักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ตามระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับประเมินกระบวนการจัดกิจกรรม PLC พบว่า เอกสาร ประกอบการจัดกิจกรรม PLC มีความเหมาะสมเพียงใด อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.67) ผลการประเมินเนื้อหา และประโยชน์ของการจัดกิจกรรม PLC พบว่า ท่านได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะอาชีพของ นักเรียนในสถานศึกษาของท่านอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.83)

1.3 กลยุทธ์การมีส่วนร่วม ใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดกล ยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ พัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ในกลุ่ม 6 โรงเรียนเครือข่าย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยครูเครือข่ายดำเนินกิจกรรมการทักษะอาชีพ ของสถานศึกษา อาศัยการสังเกตผลที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความร่วมมือของคณะครู และทักษะอาชีพของนักเรียนที่

เปลี่ยนแปลงไปโดยใช้แบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ที่ประเมินโดยครูเครือข่าย

1.4 กลยุทธ์การบูรณาการ ใช้การเชื่อมโยงการวิจัยกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และการเชื่อมโยงประสบการณ์ของครู และนักเรียน เพื่อคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน รวมถึงมีการบูรณาการการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยเก็บข้อมูลจากครูเครือข่ายจำนวน 6 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน โดยแบบประเมินทักษะอาชีพนักเรียน ในการดำเนินกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

2. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

2.1 แนวคิดทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ในการนำมาสร้างแบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 จะพบว่า ทักษะที่เป็นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้
1) ความยืดหยุ่น 2) การปรับตัว 3) ความรับผิดชอบ 4) การศักยภาพในการสร้างงานที่มีคุณภาพ และ 5) คำนึงถึงจริยธรรมของการทำงาน

2.2 นวัตกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน จังหวัดเพชรบุรี คือ คู่มือในการขับเคลื่อน กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยร่วมกับครูเครือข่ายสร้างคู่มือเล่มนี้

3. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผ่านแบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน ดังนี้

3.1 ความเป็นมืออาชีพในการทำงาน พบว่าตามระดับการประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เรื่อง ความเป็นมืออาชีพในการทำงาน โดยภาพรวมทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับมาก (\bar{X} = 4.37) ผลการประเมินด้านการรักษาเวลา ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.76) มีความใฝ่เรียนรู้ ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60)

3.2 การทำงานเป็นทีม พบว่าตามระดับการประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เรื่อง การทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับมาก (\bar{X} = 4.50) ผลการประเมินด้านเข้าใจบทบาทของตนเอง ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.76) สนับสนุนเป้าหมายของกลุ่ม ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60)

3.3 ประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าตามระดับการประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เรื่อง ประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยภาพรวมทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับ

มาก (\bar{X} = 4.40) ผลการประเมินด้านกำหนดปัญหาได้ทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.76) แก้ไขปัญหาได้ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.52)

4. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จากการสัมภาษณ์ ในหัวข้อ กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มาสู่การปฏิบัตินั้น ผู้บริหาร ครูนักเรียน และผู้ปกครองต้องมีความรู้ความเข้าใจ หลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จึงจะนำมาสู่การปฏิบัติได้ ซึ่งนักเรียนต้องมีความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะอาชีพของนักเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้นักเรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะอาชีพมีความจำเป็นต่อการทำงาน และการพัฒนาประเทศ ซึ่งทางสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุน และให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับวิทยาลัยการอาชีพ ให้แก่ผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ได้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การวางแผน กลยุทธ์เครือข่าย กลยุทธ์การมีส่วนร่วม และกลยุทธ์การบูรณาการ ซึ่งเกิดจากการสังเคราะห์จากนักวิชาการ 5 ท่าน มีความสำคัญ และมีความจำเป็นในการใช้ขับเคลื่อนรวมกัน โดยเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสร้างและขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยกลยุทธ์การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางของกลยุทธ์การบริหารเครือข่าย กลยุทธ์เครือข่ายเน้นการสร้างเครือข่ายการวิจัย จากครูผู้สอนกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยกลยุทธ์การมีส่วนร่วม เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนและกลยุทธ์การบูรณาการ เน้นการเชื่อมโยงการวิจัยกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และการจัดการเชื่อมโยงประสบการณ์ของครู และนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เนื่องจากสอดคล้องกับ Triantawan. (2016, p.20) กลยุทธ์ หมายถึง แผนกระบวนการ วิธีการ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงาน โครงการ กิจกรรมที่วางแผนไว้ การดำเนินงานใน ทางการศึกษาได้แก่ การพัฒนาโรงเรียน การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาผู้สอน เพราะกลยุทธ์การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่จะใช้ในการดำเนินการไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางของกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ซึ่งเน้นการสร้างเครือข่ายการวิจัย สอดคล้องกับ Tanthanakanon, et al. (2008, pp.87-88) กลยุทธ์เครือข่าย เน้นการสร้างเครือข่ายการวิจัย จากผู้เกี่ยวข้อง กับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยแม่ข่ายในการวิจัย

ผู้บริหาร ครูในโรงเรียน และผู้ปกครอง ทำให้เกิดความร่วมมือกัน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของความร่วมมือร่วมพลัง ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมากขึ้น จากผู้เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับทักษะอาชีพของนักเรียนในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูในโรงเรียน และนักเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือกัน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของความร่วมมือร่วมพลัง ในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลยุทธ์การมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ Muanguming. (2017, pp.6-7) กลยุทธ์การมีส่วนร่วม (Participation Strategy) หมายถึง วิธีการที่ใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนพัฒนาสาธิตวิทยาท่าแร่ กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมออกความคิดเห็น การพิจารณาตัด สินใจ การร่วมคิดแก้ปัญหา การดำเนินการกิจกรรม ร่วมวางแผนจนเป็นผลของการนำไปปฏิบัติ ซึ่งใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในจังหวัดเพชรบุรี กล่าวคือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และกลยุทธ์การบูรณาการ เป็นการเชื่อมโยงการวิจัยกับการพัฒนาการจัด การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และการเชื่อมโยงประสบการณ์ของบุคคลที่ต่างองค์กร และมีความรู้ต่างศาสตร์มาร่วมกัน คิดแก้ปัญหาาร่วมกัน รวมถึงมีการบูรณาการการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน นอกจากนี้กลยุทธ์ขับเคลื่อนทั้ง 4 กลยุทธ์ ยังส่งผลให้ผู้บริหาร ครูในโรงเรียน ผู้ปกครองและนักเรียน เกิดการประสานงานกันรวมถึงการประสานงานไปยังวิทยาลัยการอาชีพที่ร่วมจัดการเรียนการสอนร่วมหลักสูตร เกิดการประสานงานกัน เกิดเป็นความสามัคคี เอื้ออาทร ห่วงใยซึ่งกันและกันในเครือข่าย ช่วยเหลือกัน มีความรับผิดชอบในงานร่วมกัน

2. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่าทักษะที่เป็นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ทักษะ ประกอบด้วย ความยืดหยุ่น การปรับตัว ความรับผิดชอบ การศักยภาพในการสร้างงานที่มีคุณภาพ และคำนึงถึงจริยธรรมของการทำงาน เนื่องจากสอดคล้องกับ Panich. (2012, pp.16-21) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ

3. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผ่านแบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน ความเป็นมืออาชีพในการทำงาน พบว่าตามระดับการประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เรื่องความเป็นมืออาชีพในการทำงาน โดยภาพรวมทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับมาก ผลการประเมินด้านการรักษาเวลาทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมาก มีความใฝ่เรียนรู้ ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด การทำงานเป็นทีมพบว่าตามระดับการประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เรื่อง การทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมทักษะอาชีพอยู่ในอยู่

ระดับมาก 4.50) ผลการประเมินด้านเข้าใจบทบาทของตนเอง ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด สนับสนุนเป้าหมายของกลุ่ม ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด ประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าตามระดับการประเมินทักษะการทำงานของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เรื่อง ประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยภาพรวมทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับมาก ผลการประเมินด้านกำหนดปัญหาได้ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด แก้ไขปัญหาได้ทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุดและผลในภาพรวม พบว่าทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับมาก (\bar{X} = 4.42)

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การขับเคลื่อนกลยุทธ์การวางแผน กลยุทธ์เครือข่าย กลยุทธ์การมีส่วนร่วม และกลยุทธ์การบูรณาการ ซึ่งทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 จะพบว่า ทักษะที่เป็นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ทักษะ ประกอบด้วย ความยืดหยุ่น การปรับตัว ความรับผิดชอบ การศักยภาพในการสร้างงานที่มีคุณภาพ และคำนึงถึงจริยธรรมของการทำงาน โดยใช้นวัตกรรม คือ คู่มือในการขับเคลื่อน กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผลการประเมินโดยภาพรวมทักษะอาชีพอยู่ในอยู่ระดับมาก ซึ่งผู้บริหาร ครูนักเรียน และผู้ปกครองต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จึงจะนำมาสู่การปฏิบัติได้ตามนโยบายของรัฐบาล

ดังนั้น พัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มาสู่การปฏิบัติได้ นักเรียนต้องมีความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะอาชีพของนักเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้งานพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะอาชีพมีความจำเป็นต่อการทำงาน และการพัฒนาประเทศ ซึ่งทางสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุน และให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับวิทยาลัยการอาชีพเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลวิจัย

1. การพัฒนาคู่มือกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และแบบประเมินทักษะอาชีพของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ควรพัฒนามาบนพื้นฐานและสภาพปัญหาของสถานศึกษาซึ่งครูและนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางการจัดหลักสูตรและการพัฒนางานในทุกปี
2. ควรพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อมความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือ และการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ซึ่งควรมีการนิเทศกำกับ ติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. โรงเรียนต้องส่งเสริมการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ภายใต้กรอบแนวคิดทั้ง 4 กลยุทธ์ โดยเฉพาะกลยุทธ์ กลยุทธ์การมีส่วนร่วม และกลยุทธ์การบูรณาการ ที่เกี่ยวข้องทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนอย่างชัดเจน

2. โรงเรียนต้องร่วมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่การศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) พัฒนาทักษะที่เป็นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ทักษะ ประกอบด้วย ความยืดหยุ่น การปรับตัว ความรับผิดชอบ การศรัทธาในการสร้างงานที่มีคุณภาพ และคำนึงถึงจริยธรรมของการทำงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการร่วมของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อรองรับการศึกษาต่อหรืออาชีพในตลาดแรงงาน

2. ควรเลือกใช้กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพที่แตกต่างออกไปจากงานวิจัยในครั้งนี้

References

- Commission on Education and Sports National Legislative Assembly (2016). **Report on education**Subject: Educational Management Guidelines for joint study of vocational and upper secondary education (Bis Education). Bangkok : The Publishing House Secretariat of the Senate Secretariat of the National Legislative Assembly.
- Muanguming, A. (2017). **Driven Strategy, Ethical Development of Muslim 's Students in Pattanasawittayatharang School Phetchaburi Province.** Master of Education Thesis Educational Administration Program Phetchaburi Rajabhat University.
- Panich, W. (2012). **The way to create learning for pupils in the 21st century.** Bangkok : Sodsri-Saritwong Foundation.
- Punthai, K. (2016). Learning Network Process for Training Staff in Organization. **Journal of Narathiwat Rajanagarindra University Humanities and Social Sciences, 2, 83.**
- Samathi, C. (2017). **Development of Educational Management Manual for Joint Vocational Education and Upper secondary school (Bisu education) of Sop Moe Witthayakhom School Mae Hong Son province.** Master of Education Thesis University of Education Administration Program Chiang Mai Rajabhat.

- Tanhanakanon, K., et al. (2008). Strategies for development and driving. The development of desirable characteristics of students by using educational research networks : Lower Central, Group Two and Bangkok. **Journal of Research Methodology**, 22(1), 21-49.
- Trianantawan, N. (2016). **Teacher Development Strategy for Integrated Teaching, Student Development All-round Sot Sueksa School, Thepparat Office of Special Education Administration**. Master of Education Thesis Educational Administration Program Phetchaburi Rajabhat University.
- Vocational Education Commission. (2015). **Guidelines for educational management of vocational education and upper secondary education (Bisu education)**. Bangkok : S. Wilai Printing House.